

Ellisif Rannveig Wessel (1866 -1949)

Fotograf og revolusjonær

“Man kan ikke stoppe et jordskjelv” skal Ellisif Wessel ha sagt om seg selv. Som fotograf og politisk engasjert ble hun en kvinne som turte å bryte ut av det tradisjonelle.

Ellisif Wessel ved arbeidsbordet. Wessel fotograferte poetiske landskap, bymiljøer og folkeliv. Her et gruppebilde av grenselandsboere, utsikt til Gullholmen i Tana, båter ved vann og et snødekt Kirkenes i 1902 med distriktslegeboligen i forgrunnen. Fotografiene: Finmarkbibliotekets fotosamling/Finmark fylkesbibliotek

Oppvekst og giftermål

Ellisif Rannveig Müller ble født i Follebu i Gausdal 14. juli 1866. Hun vokste opp i en doktorfamilie med stor omgangskrets. Ellisif gikk på privatskole og etter konfirmasjonen flyttet hun til Christiania for å gå på middelskolekurs. På skolen møtte hun sin fetter og medisinstudent Andreas Bredal Wessel og paret forelsket seg. I 1886 fikk Andreas tildelt embetet i “Sydvaranger lægedistrikt” og Ellisif ønsket å følge med. Samme dag som ferden gikk til Kirkenes giftet paret seg.

Sydvaranger lægedistrikt

Da Ellisif og Andreas kom til Kirkenes besto stedet av 5 husstander. Paret jobbet iherdig med både hus og legegjerning. De reiste rundt i hele Sør-Varanger, og ble godt kjent med området og dets folk. Ellisif engasjerte seg i menneskene hun møtte, og doktorboligen ble et samlingspunkt.

Ellisif opplevde en personlig og religiøs krise da hun mistet sin sønn Peter Jan bare 11 måneder gammel. Etter dette engasjerte Ellisif seg i lokale samfunnspolitiske spørsmål. Hun var blant annet aktiv i ungdomsforeningen Vårbrudd i Vadsø. Som sin kone var også Andreas politisk aktiv og ble valgt til ordfører i Sør-Varanger fra 1905-1910.

Fotograf

Sommeren 1895 anskaffet Ellisif seg sitt første kamera, et bokskamera med magasin av produsenten Hasselblad. Ellisif fotograferte flittig på sine reiser i blant annet Boris Gleb, Petsjenga og Varangerområdet, og hun distribuerte et stort antall album med fotografier til venner og kjente.

I 1897 skaffet hun seg kontakter i Christiania som kunne ta seg av framkallingen og distribusjonen av fotografiene. Samme år søkte hun om tomt til egen bolig.

Ellisifs motiver gir oss i dag et unikt innblikk i et grensesamfunn hvor nordmann, same og kven levde side om side i overgangen til et nytt århundre. For samtiden ble hun likevel ansett som en amatørfotograf, selv om hennes fotografier ble brukt som postkort, i bokillustrasjoner og i en lysbildeserie for salg. Ellisif tjente likevel noen kroner på fotograferingen, for på et av sine bilder skrev hun:

“Min nye veranda, bygget av fotografier”.

Etter 1920 sluttet Ellisif trolig helt med fotograferingen.

Kamp for arbeiderne og politiske skrifter

Under etableringen av gruvedriften i Sør-Varanger i 1906, var Ellisif en av de første til å heve kritisk røst. Hun så nøden og fattigdommen rundt seg og valgte parti med de svake i samfunnet. Gjennom politiske dikt, avisartikler, brev og fotografier ble Ellisif en forkjemper for kvinners og arbeidernes rettigheter. Hun var med på å etablere fagforeninger, men hjalp også folk konkret med kjøp av mat og i kontakt med myndighetene.

Ellisif lærte seg russisk og oversatte revolusjonære tekster. I 1914 fikk hun utgitt den sosialistiske barneboken “Den lille sosialist”. Året etter etablerte hun det radikale tidsskriftet “Klasse mot klasse”.